

ИЗВОР

ЛИСТ ЗАЈЕДНИЧКОГ ВЕЋА ОПШТИНА - ВУКОВАР

ISSN 1847-4454
9 771847 445002

13. мај 2026.
ГОДИНА XX

БРОЈ: 397

ДАН ПОБЕДЕ: СЕЋАЊЕ КОЈЕ НЕ МОГУ ДА СРУШЕ

Док се споменици жртвама фашизма руше и скрнавe, у Батини и на Дудику поново је поручено да се страдање невиних не сме заборавити.

Батина

Слобоштина

Батина

ПРВИ МАЈ - ТРАДИЦИЈА
КОЈА СЕ НЕ ПРОПУШТА

ПОСЕТА КОЛЕВЦИ СРПСКЕ
ДУХОВНОСТИ КОСОВУ И
МЕТОХИЈИ

ДАН НАЦИОНАЛНИХ
МАЊИНА

ОБЕЛЕЖЕН ДАН ПОБЕДЕ НАД ФАШИЗМОМ И ОДРЖАНА КОМЕМОРАЦИЈА НА ДУДИКУ У ВУКОВАРУ

СЕЋАЊЕ НА ЖРТВЕ ДРУГОГ СВЕТСКОГ РАТА

Код споменика Победе у Батини обележен је Дан победе над фашизмом - 9. мај.

У касним вечерњим сатима 8. маја 1945. године, односно 9. маја с обзиром да је у Москви због временске разлике већ прошла поноћ, потписана је безусловна капитулација нацистичке Немачке у Берлину. У многим државама овај датум је државни празник, док се у неким обележава на различите начине. Свакако, најзапаженије је у Москви када се традиционално војном парадом обележава овај датум.

Свечано је тога дана било и у Батини где су код споменика Победе, подигнутог у знак сећања на учеснике Батинске битке из новембра 1944. године, већи број делегација предвођених представницима антифашистичких удружења, институција и организација, те дипломатског кора више држава положили венце код поменутог споменика. Организатор овог догађаја било је Удружење антифашистичких бораца и антифашиста Бели Манастир. Истог дана представници Заједничког већа општина положили су венац на спомен костурницу жртвама Дудика и бораца НОВЈ и Црвене армије у Вуковару.

Дан касније одржан је и комеморативни скуп на Спомен парку Дудик у Вуковару у организацији Удружења антифашистичких бораца и антифашиста Вуковар. Тим

поводом представници више десетина организација положили су венце и цвеће на још увек необновљеном спомен комплексу, док су у културно-уметничком делу програма пригодним рециталима учествовали ученици вуковарске гимназије.

- С обзиром на размере жртава до којих је дошло четрдесетих година и на начин на који су те жртве окончале свој живот ово је веома битно као порука да се такве ствари више не догоде, а да се то што се догодило не заборави. Овде на Дудик у је стрељано, од 1941. до 1943. године, преко три хиљаде људи, а идентификовано је 455 особа. Људи који су стрељани су из 62 места, од Загреба до Земуна. Порука је да је то један злочин без преседана, где људи нису убијани зато што су нешто згрешили, него зато што се нису уклапали у режим Независне државе Хрватске - рекао је председник Заједнице удружења антифашистичких бораца и антифашиста Вуковарско-сремске жупаније **Лазо Ђокић**,

Након одржаног комеморативног скупа у Парохијском дому у Вуковару одржана је академија и изложба на којој су приказана имена настрадалих на овом стратишту током Другог светског рата.

- На изложби су имена, презимена и места одакле су људи који су стрељани на Дудик у, довозени са 62 места. То је велики број. Битно је напоменути да имамо недалеко од нас, према Осијеку, такозвани Црвени магацин. То је била прва станица за људе који

су стрељани. Дакле, они су довођени ту, где су неки преноћили, а неке су одмах одвели на стратиште Дудик. Неки су Црвеног магацина пребачени у сточне вагоне и потом одвежени за Јасеновац и Сајмиште. Дакле, то је веза једна са другим шта се догађало и шта се радило у Вуковару током тих година - нагласио је Ђокић.

У злогласној акцији официра усташке војнице и члана усташког покрета Виктора Томића од краја јула 1941. до средине 1943. године на Дудик у је страдало више хиљада људи, махом Срба, мештана сремских села. Прва стрељања на овом месту извршена су последњег дана јула 1941. године над 15 мештана Боботе као знак одмазде због акције коју је 25. јула у овом месту извео Ђоко Патковић са својом групом и убиства двојица усташа.

Ексхумација посмртних остатака страдалих извршена је већ на самом крају рата, а посмртни остаци 384 цивила сахрањени су у костурницу са спомеником жртва Дудика, палих бораца Пете војвођанске ударне бригаде и Црвене армије. На спомен парку изграђен је меморијални комплекс који је девастиран током 1991. године и до данас није у потпуности обновљен, док је на једном његовом делу пре петнаестак година направљен фудбалски терен.

Срђан СЕКУЛИЋ

НА МЕСТУ СТРАДАЊА ЦИВИЛНИХ ЖРТАВА ИЗ ДРУГОГ СВЕТСКОГ РАТА НА СПОМЕН ГРОБЉУ У СЛОБОШТИНИ КОД ПОЖЕГЕ, РАЗБИЈЕНА ЈЕ СПОМЕН-ПЛОЧА ПОСТАВЉЕНА У ЗНАК СЕЋАЊА НА ВИШЕ ОД 1.300 ЉУДИ КОЈЕ СУ УСТАШЕ УБИЛЕ 16. АВГУСТА 1942. ГОДИНЕ

НАПАДИ НА НЕДУЖНЕ ЖРТВЕ РАТА НЕ ПРЕСТАЈУ

Председник Заједничког већа општина **Дејан Дракулић** и председник Заједнице удружења антифашистичких бораца и антифашиста Вуковарско-сремске жупаније **Лазо Ђокић** обишли су спомен гробље у Слобоштини код Пожеге, место где су сахрањене бројне жртве фашизма и још је једно у низу где су опет уочени нови трагови вандализма. Плоча се налазила на месту некадашњег споменика, а претходних година обновили су је чланови антифашистичких удружења уз подршку Српског народно већа.

Зашто је присутан револт над мртвима? Које сметају имена побијених цивила и жртава фашистичког режима уклесана на споменику који се налази на готово заборављеном гробљу у Слобоштини? Питања су она која су само наизглед неважна. У намери да се осветли случај и открију починиоци оваквог бизарног чина, иницирана је комуникација и

сарадња између Већа српске националне мањине Пожешко-славонске жупаније и представника српске заједнице и антифашистичких удружења. Затраживши одговоре од релевантних институција на споменуто питање, управо како би добили било какву реакцију надлежних органа, представници Заједничког већа општина на челу са председником Дејаном Дракулићем као и председник ЗУБАЕ ВСЖ Лазо Ђокић посетили су гробље у Слобоштини.

- Ми смо у Слобоштину дошли на дојаву о инциденту од стране чланова нашег антифашистичког удружења и ВСНМ који делују на подручју Пожешко-славонске жупаније. Речено нам је да

је проваљена ограда и да је полупана плоча, тако да смо се председник ЗВО-а Дејан Дракулић и ја убрзо запутили на лице места. Сакупили смо информације од локалних мештана који су позвали и полицију, након чега су им узете изјаве и проведен полицијски поступак. Сада чекамо да видимо шта ће полиција да уради, а као потпредседник Савеза антифашиста РХ имам дужност да апелујем на локалну заједницу и државне органе да се нађу починиоци и спречи овај вандализам. Ово је пети случај вандализма за редом само у овој жупанији и обзиром да овакви случајеви не престају, ми ћемо се потрудити да

максимално притиснемо власт да почне поступати против злочинаца. Не можемо се отети утиску да иза овога стоји неко ко оркестрира све почињене инциденте - рекао је Ђокић.

Како Ђокић истиче, није поента да се стално поправљају оскрнављени споменици, него да се нађу починиоци овог злочина. Најавио је опет обнову спомен плоче и нагласио да она није уопште спорна толико колико је у овом тренутку спорна тишина надлежних институција и поручио да ће се трудити свим силама да се томе стане на крај.

Сличан став је заузео и већник СДСС-а у Скупштини Пожешко-славонске жупаније **Никола Ивановић** који се одмах након почињеног чина и тужне слике одговорности система, огласио у медијима. Како портал Новости преноси, почетком године, у свега неколико дана, била су оштећена или уништена најмање четири споменика на овом подручју.

- Најоштрије осуђујем овај чин и сматрам да би се након свих споменика

срушених у последњих неколико месеци, полиција с више елана требала укључити у откривање починилаца. С обзиром да се злочини над Србима у Другом светском рату, али и у рату 90-их прешућују, дужност је свих нас да очувамо успомену на жртве, да им подижемо и одржавамо спомен обележја. Али у томе нажалост немамо подршку општина, градова и жупанија - рекао је Ивановић.

У Будићима је украдена плоча подигнута у част 12. славонске пролетерске ударне бригаде те је на споменику избијена црвена звезда. У Црљенцима крај Слобоштине украдена је мраморна плоча с именима жртава. У месту Горњи Граховљани, с врха спомен-обележја уклоњена је метална црвена звезда, а у Дерези је украдена спомен-плоча становницима несталима од 1991. до 1995. године, исписана на ћирилици. Полиција које је у сва четири случаја направила увиђај и даље трага за непознатим починиоцима.

РУШЕЊЕ СПОМЕНИКА - РУШЕЊЕ ИДЕЈЕ РАЗУМНОГ И СЛОБОДНОГ ДРУШТВА

Непоштовање према покојницима и вандализам који је сада већ постао опште прихваћена пракса у хрватском

друштву заступница СДСС-а **Драгана Јецков** током свог слободног говора у сабору окарактерисала је као тешку повреду људског достојанства, вређање осећаја породица страдалих и чин нарушавања духа међусобног поштовања и заједништва. Осуђујући сваки облик мржње, насиља и скрнављења, Јецков је посебно нагласила да се у овом случају не ради само о срушеном споменику, него о једној колективној истини и друштвеном односу према жртвама којег остављамо надоласећим генерацијама.

- Споменик у Слобоштини није представљао ни претњу, ни провокацију. Он је био неми сведок страшног злочина из Другог светског рата, подсетник на страдање цивила - мушкараца, жена и деце - убијених само зато што су били друге националности и вере. Националности српске, а вере православне. Када се руши споменик жртвама, не руши се само камен. Руши се сећање. Руши се право да породице достојанствено оплакују своје мртве. Руши се идеја да смо као друштво способни учити из најмрачнијих делова сопствене историје - рекла је Драгана Јецков.

Подсетивши да овај случај није ни први, нити да га се може посматрати као изолован, Јецков је исказала и

посебну забринутост због тромости институција које немо посматрају овакву атмосферу у којој влада мржња, одобравају релативизацију усташких злочина и покушаје историјског ревизионизма.

- Када институције не реагују довољно јасно и одлучно, тада екстремизам добија простор да расте. А последице тога не осећамо само ми, Срби у Хрватској, него цело друштво.

Упућујући апел надлежним институцијама и по ко зна који пут тражећи ажурност државних органа у проналажењу криваца одговорних за злочин над нејужним жртвама, Јецков је закључила говор недвосмисленом и јасном поруком.

- У великој су заблуди они који верују да могу избрисати трагове прошлости рушећи споменике. Сећање на страдале људе живи у њиховим породицама, историји, у колективном памћењу и у нашој моралној обавези да о томе говоримо. Баш као што то учини цењени бискуп пожешки г. Иво Мартиновић када је позвао све одговорне и цело друштво да се заузме за очување достојанства сваке људске жртве и културе сећања. Хвала му на томе - закључила је Јецков.

Мирјана ЦВЕТКОВИЋ

У ХРВАТСКОМ САБОРУ ОДРЖАНА РАСПРАВА О ГОДИШЊЕМ ИЗВЕШТАЈУ О НАПРЕТКУ У ПРОВОЂЕЊУ НАЦИОНАЛНЕ РАЗВОЈНЕ СТРАТЕГИЈЕ РЕПУБЛИКЕ ХРВАТСКЕ ДО 2030. ГОДИНЕ, ЗА 2024. ГОДИНУ КОЈИ ЈЕ УСВОЈЕН 30. АПРИЛА

АЊА ШИМПРАГА: „НАПРЕДАК ПОСТОЈИ, АЛИ ОН НИЈЕ ДОВОЉАН”

Подсетила је да је Влада недавно донела Одлуку о покретању измена и допуна Националне развојне стратегије Републике Хрватске до 2030. године, са циљем прилагођавања новим околностима и редефинисања појединих приоритета. Према њеним речима, притом је неопходно озбиљно анализирати досадашње резултате и начин коришћења европских и националних средстава у преосталом периоду до 2030. године.

- Ревизија Стратегије долази у тренутку када се Европа суочава са бројним изазовима - од енергетике и инфлације до питања безбедности. Зато овај документ није пука формалност, већ оквир који директно одређује

распodelу милијарди евра и правац развоја хрватске привреде. Кључно питање је хоће ли Стратегија бити прилагођена стварним проблемима грађана или ће остати документ који добро звучи на папиру, без конкретног утицаја на животни стандард - упозорила је Шимпрага.

Посебно је нагласила проблем неравномерног развоја Хрватске.

- И даље имамо Хрватску са две брзине. Док поједини урбани центри напредују, велики делови руралних и потпомогнутих подручја стагнирају или назадују. Разлике између развијених и неразвијених крајева нису се значајно смањиле, што значи да територијална кохезија, као један од кључних циљева Стратегије, није остварена у очекиваној мери - рекла је Шимпрага.

Додала је да додатно забрињава чињеница да бројне јединице локалне самоуправе и даље немају довољно капацитета за ефикасно повлачење доступних средстава.

Говорећи о демографији, упозорила је да Хрватска, упркос постојећим мерама, и даље бележи пад броја становника.

- Млади одлазе, а повратак је спор и недовољан. Без људи нема ни развоја и то је једна од кључних слабости спровођења Стратегије. Потребне су конкретније, храбрије и дугорочније мере, а не парцијални приступи - поручила је.

Осврнула се и на привредне показатеље, истакавши да раст БДП-а постоји, али да се и даље превише ослања на спољне околности и потрошњу, а премало на производњу, иновације и развој домаће привреде.

- Мала и средња предузећа и даље се суочавају са административним препрекама, док зелена и дигитална транзиција нису једнако доступне свима. Извештај показује одређени напредак кроз статистичке показатеље, али недостаје дубља анализа стварних ефеката на квалитет живота грађана. Није довољно рећи да је нешто спроведено - потребно је показати какав је конкретан резултат тих политика - нагласила је Шимпрага.

Упозорила је и на проблем недовољне координације између различитих нивоа власти.

- Стратегија захтева хоризонталну и вертикалну усклађеност, а у пракси често сведочимо неповезаности институција и пребацавању одговорности. Стратегија до 2030. није документ једне Владе, већ обавеза према грађанима. Зато извештаји не смеју бити само формалност, већ алат за корекцију политика и стварне промене - закључила је заступница СДСС-а.

На крају је поручила да подржава свако настојање које води развоју Хрватске, али да притом треба остати реалан и критичан.

- Напредак постоји, али није довољан. Време је да из фазе планирања и извештавања пређемо у фазу стварних и видљивих резултата за грађане. Грађани с правом очекују одговоре на питања када ће сваки становник Хрватске имати питку воду, асфалтирани пут, оптички интернет, доступан јавни превоз и квалитетну и доступну здравствену заштиту - закључила је Шимпрага.

У расправи о Четвртом годишњем извештају о спровођењу Националне развојне стратегије Републике Хрватске до 2030. године, заступница СДСС-а **Ања Шимпрага** истакла је да је реч о једном од најважнијих стратешких докумената државе, којим Хрватска по први пут добија целовит развојни оквир усмерен на потребе грађана, са крајњим циљем повећања квалитета живота у свим деловима земље.

- Усвајањем ове Стратегије 2021. године дефинисана су четири развојна правца и низ стратешких циљева: одржива привреда и друштво, јачање отпорности на кризе, зелена и дигитална транзиција и равномеран регионални развој. Када доносимо овакве документе, очекујемо да извештаји пруже стваран преглед стања на терену, а не само административно испуњених циљева. Напредак постоји, али он није равномеран, грађанима је недовољно видљив, а у појединим сегментима и преспор. Стратегија до 2030. поставила је амбициозне циљеве, али стварност показује озбиљан раскорак између планираног и оствареног - истакла је Шимпрага.

У ВУКОВАРСКО-СРЕМСКОЈ ЖУПАНИЈИ ОДРЖАН САСТАНАК СА ДИРЕКТОРИМА ОСНОВНИХ И СРЕДЊИХ ШКОЛА

ИЗАЗОВИ И ПОТРЕБЕ ШКОЛА СА НАСТАВОМ НА СРПСКОМ ЈЕЗИКУ

На иницијативу заменика жупана Вуковарско-сремске жупаније **Срђана Јеремића** одржан је састанак директора основних и средњих школа из ове жупаније у којима се настава одвија и на српском језику и писму са представницима надлежног министарства. На поменутом састанку указане су потребе школа, али и могућности како и на који начин се могу побољшати услови у свим школама у овој жупанији.

- Данас смо искористили прилику да разменимо мишљења о томе да видимо какво је стање на терену, каква је ситуација у појединим школама и које су њихове потребе и проблеми како бисмо сви заједно радили на проналаску решења и унапређењу наставног процеса у самим школама. Имали смо прилику да чујемо који су то јавни позиви које Министарство образовања расписује, а чули смо и шта то српске мањинске институције могу да помогну преко јавних позива, односно, преко капиталних донација. Мислим да

смо данас имали добру размену искустава и чули смо које су то потребе у појединим школама - истакао је заменик жупана ВСЖ **Срђан Јеремић**.

- Сви ми који се старамо о мањинском образовању имали смо прилику да видимо са којим се то проблемима сусрећу директори школа. Такође, имамо и чињеницу да постоје и велика инфраструктурна улагања од стране министарства, жупаније, јединица локалне самоуправе и српских мањинских организација. Та значајна средства биће употребљена за инфраструктурне пројекте као и за побољшање наставе на српском језику и писму - рекла је након састанка потпредседница Српског народног већа **Драгана Јецков**.

Састанку су поред свих 16 директора основних и средњих у којима се настава одвија и на српском језику и писму присуствовали и представници Управе за националне мањине Министарства науке, образовања и младих.

- Један од већих изазова на језику и писму српске националне мањине као и код осталих националних мањина су кадровска питања. Недостатак кадрова је један од већих проблема у школама, а у мањинским школама тај проблем је још већи. Овакви састанци су изузетно вредни јер и сами директори могу да уоче да њихови проблеми нису јединствени него те проблеме имају и остале школе, а ми можемо да дамо савете у којем се смеру могу решавати ти конкретни проблеми - нагласио је директор Управе **Нандор Чапо**.

- Овакви састанци су јако добри јер свако може да изнесе неко своје мишљење или проблеме. Наша школа има одређене инфраструктурне проблеме, као и проблеме опремања саме школе неопходних за постизање бољих образовних резултата - рекао је директор Основне школе Маркушица **Данијел Панић**.

Вуковарско-сремска жупанија је до сада пријавила 21. основну школу за прелазак у једносменску наставу. Ове године жупанија ће уложити око 55 милиона евра у инфраструктуру одређених школа, а тренутно су отворена градилишта на шест школа у овој жупанији.

Срђан СЕКУЛИЋ

ВАСПИТАЊЕ И ОБРАЗОВАЊЕ ДЕЦЕ, ПРИПАДНИКА СРПСКЕ НАЦИОНАЛНЕ МАЊИНЕ НА ПОДРУЧЈУ ОСЈЕЧКО-БАРАЊСКЕ ЖУПАНИЈЕ НЕДАВНА ЈЕ ТЕМА О КОЈОЈ СЕ РАСПРАВЉАЛО У МИНИСТАРСТВУ НАУКЕ, ОБРАЗОВАЊА И МЛАДИХ РЕПУБЛИКЕ ХРВАТСКЕ

ПОДРШКА РЕСОРНОГ МИНИСТАРСТВА МАЊИНСКОМ ОБРАЗОВАЊУ

Борба за опстанак и очување српског језика и писма, односно успостављање новог модела комуникације између школа, родитеља и релевантних политичких учесника била је главна тема радног састанка одржаног у Загребу, тачније у просторијама Министарства науке, образовања и младих. О споменутом су расправљали заменик жупана Осјечко-барањске жупаније из редова српске заједнице **Владимир Хорват**, в.д. прочелника Управе за националне мањине **Нандор Чапо** и прочелник Одсека за образовање језика и писма националне мањине **Милан Вукелић**.

- Састанак којег су након неколико неформалних разговора иницирали господин Чапо и господин Вукелић, имао

је за циљ да се оствари први контакт са ресорним министарством. Током разговора изражена је жеља за особом на терену која ће из прве руке слати информације везане за начине образовања на мањинском језику и писму. На састанку смо се дотакли и неких генералних тема - пресека крвне слике образовања по моделу А, Б и Ц у Осјечко-барањској жупанији, стању и потребама у школама, начину решења неких техничких проблема школа које су у лошем стању, а како би их довели на стабилан и адекватан ниво функционисања. Дотакли смо се и односа саме жупаније према школама и ту сам доста говорио о активном таласу обнове школских објеката и преласка на једносменски систем рада. Договорени су и наредни

редовни састанци у идућем периоду како бисмо пратили на који начин се проводе одређени програми и како теку обнове школа. Покушаћемо успоставити снажнију комуникацију међу жупанијама, односно између директора школа, како са осјечког, тако и вуковарског подручја који ће на жупанијским страницама имати директну повезницу са Министарством науке за све своје потребе - рекао је Хорват.

Према његовој процени, систем и начин функционисања који је формално успостављен насловима и законодавним оквирима је једно, а стварне потребе школа на терену су друго. Он сматра да је преко потребна подршка министарства, како би се пре свега зауставило опадање броја деце која у школама похађају наставу по моделима А, Б и Ц. У том смислу договорена је сарадња и подршка ресорног министарства путем различитих кампања којима ће се успоставити јача међусобна комуникација релевантних учесника.

- Од велике важности нам је да деца не одустају од свог матерњег језика, а то питање нам је сада у фокусу. Дакле, највећи приоритет тренутно нам је решавање најважнијег проблема - сачувати језички идентитет кроз образовање на матерњем језику и писму. У супротном бисмо нарушили свој идентитет. Управа за националне мањине тренутно нема неке конкретније и значајније кораке, овлаштења нити прорачуне којима би могли да утичу значајније на ову проблематику, али могу давати подршку, могу нас усмеравати и стајати иза нас у борби очувања политике образовања наше деце. Зато нам је битно да постоји та вертикала у комуникацији са министарством, политичким актерима, директорима школа и родитељима те да се потрудимо да она функционише савршено како би споменути образовни систем одржао и опстао - поручио је заменик жупана Осјечко-барањске жупаније Хорват.

Мирјана ЦВЕТКОВИЋ

ДАН НАЦИОНАЛНИХ МАЊИНА ВУКОВАРСКО-СРЕМСКЕ ЖУПАНИЈЕ ОВЕ ГОДИНЕ ОДРЖАН ЈЕ У ИЛОКУ, А ДОМАЋИН ЈЕ БИЛА СЛОВАЧКА НАЦИОНАЛНА МАЊИНА

НАЦИОНАЛНЕ МАЊИНЕ КАО МОСТ САРАДЊЕ ХРВАТСКЕ И ЊИХОВИХ МАТИЧНИХ ДРЖАВА

Дан националних мањина Вуковарско-сремске жупаније сваке године одржава се у другом месту ове регионалне самоуправе, а овогодишњи домаћин била је словачка национална мањина у граду Илоку. Манифестација је одржана у Словачком дому где су у дворишту дома били постављени штандови на којима су представници националних мањина изложили традиционална јела своје националне кухиње. Председник жупанијске Координације Већа и представника националних мањина **Светислав Микеревић** пружио је могућност свакој од националних мањина да представи свој рад и изложене специјалитете националне кухиње, а госте је поздравио и домаћин **Милан Пуцовски** председник жупанијског већа словачке националне мањине.

- По четврти пут смо домаћини ове лепе манифестације и драго ми је да смо се овде окупиле у оволиком броју. Наши људи се већином баве пољопривредом пошто у Илоку нема пуно индустрије па се сналазимо на разне начине. Доста се бавимо културом, имамо овај дом који су изградили наши преци тако да имамо свој простор и све везано за културни живот, забаву или пројекте радимо овде. Према задњем попису у нашој жупанији има негде око 1.300 Словака, а у Хрватској око 3.700, значи да једна трећина припадника наше заједнице живи у нашој жупанији, а у Илоку близу хиљаду. Штета је што нема више индустрије јер нам је доста младих отишло и то највише у Немачку, Ирску и Словачку, али надамо се да ће се временом стање мало поправити и да ће се људи враћати - каже Пуцовски.

Средства за рад Словаци реализују на основу пројеката које објављују Хрватска и Словачка и већином и добију онолико колико траже.

- Нису то нека велика средства, али за одржавање наших фолклорних манифестација или за школовање наше деце и екскурзије у

Словачку да деца тамо боље савладају језик то нам углавном помаже. Да нема наших старих мислим да би наша деца све мање говорила наш језик, али имамо среће да је наш свештеник из Словачке па наша деца у школи имају веронауку на нашем језику. Имамо и своје новине које се зову Прамен и које издаје Савез Словака, а имамо и одличну сарадњу са Словацима из Војводине јер смо ми једини Словаци у Хрватској који су овде дошли из Војводине. Наши преци тамо су дошли пре око 270 година, а ми овде крајем 19. века - закључује Пуцовски.

Српску националну мањину ове године представљало је Удружење жена Свилен конач из Бршадина.

- Као секција Удружења Свилен конач радимо 13 година, а ове године основали смо своје удружење жена. Циљ нам је да сачувамо нашу традицију и да то пренесемо на нашу младост која долази. Врло смо поносни на чињеницу да смо од наших бројних удружења баш ми одабрани да ове године представимо нашу културу. Овде нам је јако лепо, лепо смо примљени, домаћини су такође дивни и све је како треба да буде. Имамо лутке обучене у нашу народну ношњу, а неки од делова тих ношњи стари су и преко сто година, а наравно

донели смо са собом и наша традиционална јела. Све су то стари рецепти јер то и јесте суштина ове манифестације да представимо нашу традицију - каже председница удружења Душица Рудеж.

Заједно са Словацима и Србима своју традиционалну кухињу представили су и Мађари, Албанци, Русини, Украјинци, Бошњаци, Немци и Аустријанци.

Након представљања традиционалне кухиње на летњој позорници Словачког дома одржан је и културни део програма у ком је свака од мањина представила своје традиционалне плесове и игре. Пре свечаног отварања програма представницима мањина обратили су се председник жупанијске Координације већа и представника мањина Светислав Микеревић, градоначелница Илока **Рената Баножић**, а у име клуба заступника националних мањина у Хрватском сабору заступница српске националне мањине **Драгана Јецков**. Свечани програм отворио је заменик жупана Вуковарско-сремске жупаније из редова српске мањине **Срђан Јеремић**. Сви они истакли су да националне мањине обogaћују Хрватску и да представљају мост сарадње са њиховим матичним државама.

Славко БУБАЛО

НОВО РУКОВОДСТВО НА ЧЕЛУ ОМЛАДИНСКЕ ОРГАНИЗАЦИЈЕ СДСС-а ВУКОВАР

ОМЛАДИНА СДСС-а У ВУКОВАРУ ЈАЧА УЛОГУ МЛАДИХ

Градска организација Самосталне демократске српске странке у Вуковару, поред четири месне организације, у свом саставу има и две интересне групе - Актив жена и Омладинску организацију. Управо се Омладинска организација истиче као једна од ретких тако организованих омладинских група у оквиру СДСС-а, са око двадесетак стално ангажованих чланова.

- Омладинска организација СДСС-а Вуковар је једина организација која унутар СДСС-а функционише на овакав начин, организовано са својим председником. Сви остали омладинци су у саставу неких других општинских и градских организација. Дуги низ година вуковарски омладинци су активни, али уназад шест до седам година раде са својим председником, извршним одбором и скупштином. Оно што је специфично за Омладинску организацију јесте то што је она везана за број година њених чланова и као таква подложна је честим променама. Доста брзо особе дођу од 18 година па до зрелијих година када ти чланови прелазе у деловање кроз своју месну организацију, а онда и кроз градску. Сматрамо да млади људи морају да се политички упознају и да буду више политички активни, али не сматрам СДСС само политичком странком, иако смо тако организовани. То је пре свега једна база где се окупљају Срби и посебно је важно да млади људи буду присутни и

да буду упознати са свом проблематиком како би могли боље да сагледавају све ствари које су око њих, као што су рецимо образовање и сличне ствари које њих могу да интересују - каже председник ГО СДСС Вуковар **Срђан Колар**.

Све активности ове организације одвијају се у складу са задацима које добија од Извршног одбора градске организације, али и кроз сопствене иницијативе. Те иницијативе се посебно односе на укључивање у програме помоћи суграђанима, пре свега старијим особама, али и на радне акције у којима омладинци учествују.

- Важно је и да млади предложе свој програм и циљ шта би кроз своје деловање урадили и то је нешто чему ја тежим. То су углавном особе које су завршиле факултете или још студирају и чињеница јесте да је посебна част имати такве људе уз себе. То су припадници српске заједнице које не можемо заварати својим програмом, јер ако су уз нас сматрају да идемо у добром смеру и препознају наш труд и рад. Чланови Омладинске организације су носиоци будућих активности које су важне за припаднике српске заједнице и за наш опстанак у граду Вуковару. Имамо наше докторе, али и друге високо образоване особе које и у другим друштвеним сегментима доприносе развоју целокупног града, не само наше српске заједнице. Исто тако, кроз наше изборне

листе препознамо људе који су на врло одговорним функцијама, али и млађи људи који су на том путу. Углавном су то академски грађани који имају простора да делују и то је нешто што ми посебно негујемо - додаје Колар.

НОВО РУКОВОДСТВО ОМЛАДИНСКЕ ОРГАНИЗАЦИЈЕ

Од недавно Омладинска организација СДСС-а Вуковар има ново руководство. За председника је изабран **Сретен Шодоловац** који ће, са другим младим људима, радити на што већем укључивању српске омладине, повећању броја припадника омладинске организације као и самом бољем повезивању чланова унутар организације кроз отворену комуникацију, потицање на отворено изношење идеја и предлога, слушање и разумевање проблема са којима се млади сусрећу те проналажење заједничких решења тих истих проблема.

- Активности које ћемо спроводити у наредном периоду су редовни састанци, на којима ћемо отворено расправљати о свим могућим питањима, помоћ при стандардним активностима градске организације које су везане за обележавање датума попут 1. маја, Видовдана, годишњице Олује и слично. Такође, пружамо помоћ при дељењу социјалне помоћи, али и радимо на активностима попут организовања путовања, спортских и културних манифестација, а у плану имамо и организовање едукативних предавања и трибина о темама које би могле бити интересантне младима. Сматрам да постоји доста простора за напредак, да положај младих у граду као и сам живот може и треба бити квалитетнији и бољи. Мислим да треба обезбедити много више могућности када је реч о запошљавању младих, као и у виду додатног едукативног усавршавања где такође сматрам да постоји простор за напредак што се тиче самог града. Такође, мислим да је град што се тиче културно - друштвеног живота превише статичан и монотон за млађу популацију, често се

може чути како у Вуковару нема ништа занимљиво, нити интересантно, што све доводи до тога да млади желе да иду одавде у веће градове, што наравно није добро и што сматрам да би требало мењати, ако би хтели да овај град има бољу будућност, поготово код млађе популације - рекао је председник Омладинске организације СДСС-а Вуковар Сретен Шодоловац.

Нови председник Омладинске организације сматра да млађа популација не учествује довољно у друштвено - политичком животу града, поготово када је у питању утицај на доношење одлука које се тичу самог друштвеног и политичког живота у граду.

- Потребна је већа укљученост млађе популације у сам процес доношења одлука, никако не треба бити искључена из овог битног аспекта друштвено - политичког живота града. Ово је велики проблем поготово што се те одлуке једнако односе и на младе као и на остале припаднике градске популације.

Као што сам раније напоменуо, више се треба улагати у образовање младих и у повећање нових могућности при проналажењу посла. Управо због тога што се младе искључује из процеса доношења одлука, постоји код млађе популације одбојност према политичком ангажману, јер сматрају да не могу ништа направити. Начин на који се ово може исправити јесте управо веће укључивање у сам процес доношења одлука и кроз пример доказати да су промене могуће, да они могу утицати на друштвено - политички живот града у којем живе и да могу изградити бољу будућност за себе. Предрасуде наравно постоје, младе се сматра неозбиљнима за свет политике, те како због мањка искуства немају квалитетне предлоге и идеје које би могле допринети у проналажењу бољих решења. Мислим да су предрасуде нормална ствар када се ради о бављењу младих политиком, али да се с њима треба носити и примером доказати управо супротно. Сматрам да све на крају

зависи од човека, јер свако је другачији и свако другачије размишља, на крају крајева свако од нас је имао другачији пут одрастања и никако не можемо сви бити исти. Стога предрасуде су само предрасуде, а на човеку је да својим примером покаже ко је и шта је - закључује Шодоловац.

Ново руководство омладинске организације СДСС-а у Вуковару најављује наставак активног рада уз додатно јачање улоге младих у друштвеном и политичком животу града. Посебан фокус биће на већем укључивању омладине у процесе доношења одлука, али и на стварању бољих услова за образовање и запошљавање. Кроз планиране активности и иницијативе, циљ је унапређење квалитете живота младих и њихово дугорочније задржавање у Вуковару, а очекује се да ће најављене мере допринети конкретним позитивним променама и створити боље услове за будућност младих у овом граду на Дунаву.

Маја МИЛАНОВИЋ

ПРАТИТЕ СРПСКЕ МЕДИЈЕ НА ИСТОКУ ХРВАТСКЕ

срби .HR
INFORMATIVNI PORTAL

YouTube
@tvprodukcijaZVO

МНОШТВО ЉУДИ У ВУКОВАРУ И ОКОЛНИМ МЕСТИМА УЗ ПЕСМУ, ИГРУ, ВЕСЕЉЕ, ДОБРУ ХРАНУ И ПИЋЕ ПРОСЛАВИЛО ЈЕ ПРАЗНИК РАДА

ПРВИ МАЈ - ТРАДИЦИЈА КОЈА СЕ НЕ ПРОПУШТА

Овогодишњи Празник рада у Вуковару и Борову и код младих и код старих суграђана дочекан је са једнаким ентузијазмом и весељем. У сусрет овом празнику представници Градске организације СДСС-а већ дуги низ година на Доброј води припремају се како би суграђанима сервирали добру атмосферу уз укусну храну и пиће. Мноштво људи имало је код Храма Свете Петке прилику да се опусти и ужива са породицом, драгим пријатељима и оним људима са којима се нису дуго видели. Како организатори истичу, управо је то сврха овог окупљања.

- Ми смо готово 30 година на овом месту са нашим драгим људима. Овде кад се саберемо, то је једна релаксација за све. Имамо људе из Вуковара, али и из других средина који су дошли да нас подрже. Иако нисам на челу организације пуних 30 година, али сам сигурно 15 година, морам рећи да је ово одувек била једна заједничка иницијатива наших представника странке, мањинског већа, Заједничког већа општина и осталих људи који подржавају ово окупљање како у организационом, тако и у финансијском контексту. Дакле, видљиво је једно заједништво које странка и пропагира, јер без заједништва и слоге ми не бисмо могли нигде опстати, а поготово не у Вуковару. Чињеница јесте да је припадника српске заједнице све мање у граду Вуковару, али упркос томе треба да се окупимо овде, не само због празника, него и због међусобне подршке, управо код ове наше светиње, Храма Св. Петке - истакао је председник ГО СДСС-а Вуковар **Срђан Колар** који је уједно честитао свима празник рада.

ПРАЗНИЧНО И У БОРОВУ

Ентузијазма и лепих гестова није недостајало ни на Грацу у Борову, где су Општинска организација СДСС-а, заједно са Активом жена СДСС-а Борово дочекали своје суграђане уз традиционално послужење и пријатно окружење. Мештани Борова и остали гости имали су прилику да дегустирају пасуљ са кобасицама који им је припремао начелник Општине Борово **Зоран Баћановић**. Пожелевши свима добродошлицу на излетиште Грац, председник општинског СДСС-а **Срђан Јеремић** у свом обраћању пензионерима је поручио да што дуже користе своје пензије, а запосленима пожелео боље услове рада, веће плате, више солидарности и међусобног поштовања.

- Овај дан симболише борба за радничка права и у том смислу могу рећи да смо направили значајне искораке као друштво, али много посла још је пред нама. Пред свима нама је обавеза да градимо једно просперитетно друштво које ће се истицати солидарношћу и које ће вредновати рад као важну категорију људског доприноса. Оно што је нама јако битно на овом подручју када говоримо о радним правима је то што је данас много лакше доћи до посла него пре 20 година. Нажалост, истина је и да је данас много мање људи. Пре смо имали много више људи, а мање радних могућности, а данас је

ситуација обрнута. С тим у вези, апеловао бих на људе који су отишли у иностранство, а нису баш задовољни условима живота, да можда размисле о повратку на своја огњишта. Нама је јако битно да нам се младе породице врате и да напунимо наше вртиће и школе јер када буде више људи, сигурно ће бити и више могућности - поручио је Јеремић.

Међу окупљенима било је много оних који из године у годину не пропуштају ово дружење, истичући да им Први мај представља много више од самог празника. За многе је то прилика да се, макар на један дан, врате старим навикама и поново осете дух заједништва који их повезује са родним крајем. Посебно емотивни били су сусрети са пријатељима и родбином који данас живе и раде у иностранству, а празнике користе како би се вратили и време провели са најближима.

- Ово нам је као мали излет и бег од свакодневице. Најлепши део је када се сви окупимо, па макар и на кратко. Видимо људе које нисмо срели годинама, подсетимо се неких лепших времена и једноставно напунимо батерије - углавном су коментари окупљених мештана.

Многи су нагласили да оваква окупљања имају посебан значај управо зато што чувају осећај припадности и повезаности међу људима, без обзира на то где тренутно живе. У опуштеној атмосфери, уз песму и разговор, бришу се удаљености и разлике, а у први план долази оно најважније - пријатељство. Први мај тако не остаје сам Дан борбе за радничка права, већ и подсетник на важност очувања заједнице и неговања међуљудских односа, који су, за многе, управо оно што их изнова враћа кући.

Мирјана ЦВЕТКОВИЋ

ПРАВОСЛАВНИ ВЕРНИЦИ УЗ МОЛИТВУ, НАРОДНЕ ОБИЧАЈЕ И ТРАДИЦИОНАЛНО ЈУТРЕЊЕ И ОКУПЉАЊЕ НА ЂУРЂЕВДАН ПРОСЛАВЉАЈУ ЈЕДНОГ ОД НАЈВЕЋИХ ХРИШЋАНСКИХ СВЕТИТЕЉА

У СЛАВУ СВЕТОГ ГЕОРГИЈА - ТРАДИЦИЈА И ОБИЧАЈИ

Велики, ако не и највећи број православних верника слави Ђурђевдан - Светог Георгија, заштитника пролећа, светлости, природе у цвату, али и пастира и ратника. Православци га са радошћу прослављају и дочекују га спремни од ране зоре и то у природи, на ливади, у шуми или крају потока. Према народним обичајима, људи тада одлазе у природу да беру посебно биље које има симболичну моћ. Верује се да управо биље које је убрано уочи Ђурђевдана има лековита и магијска својства, јер природа тада достиже врхунац своје пролећне моћи.

Лепота и радост овог празника обележена је и у многим нашим селима на истоку Републике Хрватске где мештани раном зором дочекују окићене тракторе, коње и кочије, али и народну песму и игру. За ђурђевданску традиционалну церемонију у Боботи већ пуну деценију заслужни су чланови КУД-а Ђоко Патковић који су 6. маја обишли сваку улицу у селу и репрезентативно, како доликује пројавили радост Ђурђевдана.

- С обзиром да је један период било примећено замирање ове традиције у Боботи, чланови управе КУД-а Ђоко Патковић и чланови боботског подбора СКД Просвјета одлучили су да оживе старе обичаје. Сваке године се тако окупимо у раним јутарњим часовима у народним ношњама и украшеним тракторима и приколицама. Наши мештани су већ упознати са овом церемонијом па су нас и ове године раном зором дочекали пред вратима. Ми смо им се представили

народним песмама и играма које симболишу овај хришћански празник. У циљу нам је да се народни обичаји који се везују за Ђурђевдан не забораве и да се они очувају и пренесу на млађе генерације - рекао је председник споменутог КУД-а и СКД Просвјета подбора Бобота **Светислав Микеревић**.

НИ ДАЉЦИ НЕ ОДУСТАЈУ ОД ОБИЧАЈА

Весело од ране зоре, Ђурђевдан су најавили и мештани Даља. Мноштво људи је организовано кренуло од храма Св. Оца Димитрија до манастира Успења Пресвете Богородице на Даљ планини. Према речима организатора ове церемоније, овакво окупљање траје јако дуго, више од 30 година. Мештани Даља Ђурђевдан радосно увек пројављују, одазивају му се и дочекују онако како су то радили наши стари преци.

- У сарадњи Општинске организације СДСС-а Ердут и даљског подбора СКД

Просвјета већ дуги низ година мештани традиционално почињу прославу Ђурђевдана литургијским сабрањем у манастиру Успења Пресвете Богородице у Даљ планини, након чега се враћамо и у колони идемо кроз село до православне цркве одакле смо кренули. Данас је било око 150 људи који су возили окићене тракторе са приколицама, а неки су ишли својим личним аутомобилима. Са нама су били и чланови СКУД-а Бранко Радичевић из Даља који су увек традиционално обучени и који на крају изведу неколико кола и отпевају пар песама. То је традиција која траје преко 30 година. Након мирне реинтеграције дошло је до прекида, али смо је наставили са циљем да је одржавамо и очувамо и у будућности - поручио је председник поменуте Општинске организације СДСС-а **Синиша Илинчић**.

Готово свако село на подручју истока Хрватске у којем живе православни хришћани углавном је Ђурђевдан дочекало на више или мање сличан начин. У питању су мале нијансе које се разликују од места до места.

Дакле, чувени и познати ђурђевдански уранак церемонија је која захваљујући нашим КУД-овима, удружењима и представницима српске заједнице до данас опстаје и не гаси се. Он симболизује нови почетак, прочишћење и слављење живота. Уз песму, игру и народну трпезу празник се, према обичајима, прославља под ведрим небом. Време на Ђурђевдан посебно се посматра - ако је сунчано, верује се да ће цела година бити плодна и берићетна. Ако загрни пре Ђурђевдана, народ каже да ће година бити богата житом. **Мирјана ЦВЕТКОВИЋ**

ГЛУМАЧКА ПОСТАВА БЕОГРАДСКОГ НАРОДНОГ ПОЗОРИШТА ИЗВЕЛА ЈЕ 9. МАЈА У СРПСКОМ ДОМУ ПРЕДСТАВУ КРАМЕР ПРОТИВ КРАМЕРА, РЕДИТЕЉА СЛОБОДАНА СКЕРЛИЋА, РАЂЕНУ ПРЕМА ИСТОИМЕНОМ, КУЛТНОМ ФИЛМУ РОБЕРТА БЕНТОНА ИЗ 1979. ГОДИНЕ

КРАМЕРОВИ ПОД ВУКОВАРСКИМ РЕФЛЕКТОРИМА

Свака срећна породица налик је једна на другу, а свака несрећна различита је на свој начин, чувена је и позната реченица из Толстојеве Ане Карењине, дела које тематски снажно кореспондира са филмом, односно представом „Крамер против Крамера“. Обе приче аутентично и огољено задиру у дубоку и комплексну љубавну драму која, не само да разматра питање кривца, него отвара једну сасвим другачију перспективу - да ли кривца уопште мора бити?

Радња представе смештена је у Њујорк, а њу од јуна 2024. у главној улози Теда Крамера, изводи познати београдски глумац **Андрија Кузмановић**. Његову супругу Џоану Крамер интерпретира глумица **Нада Мацанковић**, која је у представи истовремено морала да балансира између две улоге - Џоане и свог сина Вилија. Још једна је глумица у Крамеровима, **Марија Пикић** која је такође имала тежак задатак у којем је морала да се током представе трансформише у чак 12 ликова, односно 12 друштвених гласова који су утицали на живот Крамерових.

Ова универзална и трајно актуелна прича о опстанку брака и разводу све снажније се рефлектује на савремено друштво, и животе бројних незадовољних брачних супружника, истовремено отварајући кључно питање - колико је важно сачувати брак, а колико сачувати себе у браку?

Управо из тог разлога прича о породици Крамер, проткана болним и интимним тренуцима главних јунака, носи са собом веома важну поруку о међусобној толеранцији, прихватању родитељске одговорности и на крају уочавања грешака и занемарених стварних потреба међу супружницима. Целокупан уметнички доживљај представе додатно је оснажен изузетном глумачком интерпретацијом и умећем да се један култни филмски класик, у којем бриљирају оскарровци Дастин Хофман и Мерил Стрип, успешно и аутентично пренесе на позоришне даске.

- Није флоскула када кажем да ми је лик Теда Крамера јако драгоцен. Све што играм ми је драгоцен и постоје ствари које више волим и мање волим, али ову представу дефинитивно волим јер ме одржава у глумачком и сценском животу. Мислим да је за глумца јако битно да има овакву једну емотивно тешку представу која је јако интензивна. Упркос томе, кориштена су минимална средства, нема музике нити посебног осветљења ни нечега што доноси додатну магију. Све је на глумцима и њиховој радњи који решавају целу ситуацију. Када радите адаптацију једног великог култног филма, требате све то ставити на сцену а да публици која није гледала филм не буде досадно, а да овима који су га гледали изнесете нешто ново. Ми играмо Њујорк тада, али и причу у којој се сви препознају и данас, стога се нисам превише оптерећивао филмом, нити улогом Дастина Хофмана који јесте познат као феноменалан глумац и на то не треба уопште трошити речи. У овој причи ниједан родитељ није лош, они су дивни у васпитању и односу са својим сином, али ипак ту највише трпи дете због чега ме је ова прича посебно дирнула јер се истовремено она негде преплиће и са мојим приватним животом - изјавио је главни глумац Андрија Кузмановић.

Познато је да су сале редовно испуњене, а љубитељи позоришне уметности дуготрајним аплаузима потврђују колико их представа емотивно дотиче. Тако је реаговала и вуковарска публика, која је вишеминутичним овацијама

испратила београдске глумце након завршетка представе. Глумица Нада Мацанковић, која је и сама супруга и родитељ, истакла је да јој није било тешко да кроз двоструку перспективу прикаже мајку која напушта дете, али и осећај остављеног детета.

- Редитељ је овде у први план хтео да стави питање родних улога и тога шта се очекује од маме а шта од тате. Ово питање је сад можда чак и актуелније него раније. Није ми било тешко замислити ту бол у души једне мајке која мора да напусти дете, да сагради себе и искорени тај унутрашњи бол и конфликт. Кроз ову улогу трудила сам се на неки начин да је одбраним. За неке сам успела у томе а за неке нисам. Неки мисле да мајка никада не би смела да уради тако нешто и остави своје дете, док други разумеју да је она отишла да поправи себе да би се вратила као боља мајка. Волела бих да након представе, публика која има своје породице, преиспита свој брак и да схвати колико је он драгоцен, односно да, уколико постоји могућност га сачува - поручила је Мацанковић.

Представа Крамер против Крамера у Вуковару није оставила утисак само снажне позоришне изведбе, већ и својеврсног огледала савременог друштва у којем се породични односи, емотивне потребе и личне жртве све чешће налазе на испиту.

Мирјана ЦВЕТКОВИЋ

У ОРГАНИЗАЦИЈИ УДРУЖЕЊА ЖЕНА НЕГОСЛАВЧАНКЕ И ВЕЋА СРПСКЕ НАЦИОНАЛНЕ МАЊИНЕ ОПШТИНЕ НЕГОСЛАВЦИ ОРГАНИЗОВАНО ЈЕ ПУТОВАЊЕ НА КОСОВО И МЕТОХИЈУ

ПОСЕТА КОЛЕВЦИ СРПСКЕ ДУХОВНОСТИ

већу општина Вуковар које нас увек подржава. Желим вам да срећно стигнете, да се на Косову и Метохији лепо осећате и да донесете лепе успомене - рекао је после заједничке молитве у Негославцима начелник Општине Негославци **Душан Јецков**.

- Пре свега желим вам срећан пут и да уживате и испуните се благословом Божијим. За мене је путовање на Косово и Метохију посебан догађај, био сам неколико пута и већ након првог боравка у Дечанима схватио сам да је одлазак у Дечане и на Косово и Метохију наш хаџилук. То је оно што ми треба да радимо стално

Заједничком молитвом у Храму Успења Пресвете Богородице у Негославцима 7. маја започело је тродневно путовање на Косово и Метохију које су организовали Удружење жена Негославчанке и Веће српске националне мањине Општине Негославци. Ово поклоничко путовање темељено је на заједништву и упознавању богатог историјског наслеђа српског народа, а обиласком светиња и значајних места на Косову и Метохији која се везују за историју српског народа, поклоници са истока Републике Хрватске имали су прилику да ојачају своју повезаност са традицијом, вером и националним идентитетом.

- Косово и Метохија су једно од места за које сматрам да сваки припадник српске заједнице треба да посети бар једном у животу и сходно томе представници Удружења жена Негославчанке и Већа српске националне мањине Општине Негославци организовали су ово путовање. Око 50 људи било је део овог поклоничког путовања и то нису само људи из Негославаца, него и из Вуковара, Борова, Бршадина и других околних места. Заиста сви носимо најлепше успомене са Косова

и Метохије - изјавила је испред организатора председница Удружења жена Негославчанке **Биљана Пејић**.

Велику помоћ и подршку овој организацији пружили су и Општина Негославци и Заједничко веће општина Вуковар чији су представници дошли да испрате путнике и појеле им срећан пут и боравак у колевци српског народа.

- Овом приликом посетићете наше светиње, наше манастире, упориште српске државности и то није мала ствар. Желим да се захвалим свима онима који су учествовали у овој организацији, као и наравно Заједничком

и посебно сам срећан јер сам чуо да ће са нашег подручја бити још организована путовања на Косово и Метохију. Ми ћемо настојати да до лета одведемо наше ученике у Лепосавић код наших пријатеља и у обилазак свих манастира јер сматрамо да је то од изузетног значаја - рекао је председник ЗВО-а **Дејан Дракулић**.

Приликом боравка на Косову и Метохији поклоници су посетили Призрен и Манастир Светих Архангела, Богородицу Љевишску, призренску богословију и Саборни храм Светог Ђорђа. Такође, посећени су и манастири Високи Дечани, Пећка патријаршија и

Грачаница, као и Газиместан где је вођена Косовска битка 1389. године. Након обиласка најзначајнијих светиња и историјских места на Косову и Метохији, учесници путовања вратили су се пуни утисака и емоција. За многе од њих ово поклоничко путовање представљало је посебно духовно искуство, али и прилику да се још снажније повежу са својим коренима, вером и традицијом.

- Моја сестра је била у посети Косову и Метохији и када сам чула њене утиске у мени се пробудила жеља за одласком. Из Бршадина сам, али тренутно живим и радим у Норвешкој, овде сам на годишњем и искористила сам прилику да си испуним жељу и отпутујем на Косово и Метохију. Било ми је предивно, наше светиње су јако лепе и сматрам да их баш треба доживети

живо. Посета Газиместану је заиста посебна, јер нас то подсети на кључне историјске догађаје који су били управо на том месту. Што се манастира тиче, посебна емоција је била присутна у Високим Дечанима и Грачаници, нешто што се заиста не може описати речима - каже **Николина Марић**.

- Прошле године сам посетила Косово и Метохију први пут и већ тада сам имала

жељу за поновним одласком на исто место. Ово за мене не представља само путовање, него дубоко духовно искуство. Посетити наше светиње које вековима одолевају свим недаћама су нам доказ колико је вера жива и колико нас повезује, без обзира на све околности. Посебан је мир који се тамо осећа, али се јавља и одговорност да се сећамо и чувамо своју веру - рекла је **Зорица Ковачевић**.

КОСОВО И МЕТОХИЈА КАО ТРАЈНА ВЕЗА СА ПРЕЦИМА

Косово и Метохија заузимају изузетно важно место у историјском, духовном и културном идентитету српског народа. То је простор на којем су настајале и обликовале се кључне тековине средњовековне српске државе, али и место где су подигнуте неке од најзначајнијих српских светиња, које и данас представљају стубове вере и духовности. Манастири попут Високих Дечана, Пећке патријаршије, Грачанице и Богородице Љевишке нису само архитектонска и уметничка блага, већ жива сведочанства вековног трајања, молитве и постојаности једног народа. Одлазак на Косово и Метохију за многе вернике зато превазилази оквир обичног путовања. То је искуство које има снажну духовну димензију, јер се на

том простору сусрећу историја, вера и лични идентитет. Посета светињама, молитва у њима и боравак на местима која су обележила кључне догађаје српске прошлости, попут Газиместана, код многих људи буди осећај припадности и континуитета са прецима.

Важност оваквих поклоничких путовања огледа се и у очувању културног и духовног наслеђа. У времену када се савремени начин живота често удаљава од традиције, овакви одласци представљају прилику да се људи поново повежу са својим коренима, језиком, вером и заједничким памћењем. Они јачају осећај заједништва међу људима који деле исто порекло и вредности, без обзира на то где данас живе. За многе људе, сусрет са светињама Косова и Метохије представља и личну духовну обнову. Тишина манастира, литургијски живот и историјска слојевитост простора подстичу на захвалност и јачање вере, а истовремено, таква путовања подсећају да културни и духовни идентитет није нешто апстрактно, већ живо искуство које се преноси кроз генерације.

Због тога је важно да се овакве посете настављају и негују. Оне не служе само упознавању историје, већ и очувању духовног континуитета и јачању свести о припадности. Косово и Метохија тако остају, не само географски простор, већ и симбол трајне везе између прошлости, садашњости и будућности српског народа.

Маја МИЛАНОВИЋ

У БОРОВУ ОДРЖАНА РАДИОНИЦА О ПЕЧЕЊУ РАКИЈЕ

УНАПРЕЂЕЊЕ СТАРОГ ЗНАЊА НОВИМ МЕТОДАМА

савременом начину производње ракије. Сви, који имају регистроване дестилерије, знају да је законом забрањено додавање шећера. Постоје енолошка средства, као што су ензими, квасци и храна за квасце, која се додају, како у вино, тако и у ракију, да би добили свој буке, арому и мирис. Ракију традиционално печемо без додавања шећера и других недозвољених средстава. Томе и служе ове радионице како би се људи едуковали, упознали са енолошким средствима и схватили да и без додавања шећера могу добити једнако добру ракију - рекао је Влатковић и додао да људи знања из ове области могу да стичу на разне начине посећујући фестивале ракије, преко друштвених мрежа где размењују своја искуства.

- Кроз наше радионице у Апатину прошло је преко 300 људи. Након тих предавања видело се да су полазници напредовали у производњи ракије. На фестивалима ракије постизали су много боље резултате. Нови начин производње ракије побољшава квалитет, што је нама основни циљ - нагласио је вишеструки шампион у справљању ракије **Петар Хорти**.

Радионица и предавање одржани су у просторијама Добровољног ватрогасног друштва Борово где је дружење након предавања и настављено на заједничкој вечери на којој су окупљени имали прилику да се боље упознају и размене искуства.

С.Б.

Како испећи добру ракију питање је на које је одговор требало да понуди теоретско-практична радионица коју је у Борову организовало Завичајно удружење Срба Озрена и Посавине у сарадњи са својим сродним и комшијским удружењем односно Завичајним клубом Кордунаша и Банијаца из Вуковара. Циљ радионице је да се традиција печења ракије очува и пренесе на млађе генерације, али и да се стекну сазнања о најважнијим правилима и методама производње ракије.

- Сви знамо онај традиционални део када је реч о печењу ракије, али циљ ове радионице је да производњу ракије усавршимо и унапредимо. Зато нас занимају савремене технологије јер знање од нас старијих треба да преузимају млађи људи - објашњава разлоге за одржавање ове радионице председник ЗУСОП-а **Рајко Лукић**.

На радионици су се окупили људи који припремају и производе ракију и који знају шта је то добра, домаћа ракија, али желе да чују и нешто ново, што можда до сада нису знали и нису користили у својој пракси. О значају употребе савремених метода говорио је и председник Завичајног клуба Кордунаша и Банијаца **Боро Ркман**.

- Сви смо везани, не само за производњу и печење ракије, него и многе друге вредности. Треба задржати традиционално, али и користити нешто модерно, што може бити и боље. Зато смо и замолили наше пријатеље из Удружења

произвођача и љубитеља воћних ракија „Горње Подунавље” из Апатина Жељка Влатковића и Петра Хортија да нам о томе нешто кажу. Они су и сами врсни произвођачи ракије и вишеструки освајачи златних и великих златних медаља на бројним међународним такмичењима и такмичењима у Србији и усуђујем се да кажем да су полазници ове радионице имали привилегију и част да чују нешто више од таквих мајстора - истакао је Ркман.

Председник удружења „Горње Подунавље” из Апатина и предавач **Жељко Влатковић** учесницима је објаснио најважније ствари у справљању овог алкохолног пића.

- Пре свега радимо на едукацији о

УЧЕНИЦИ ОСНОВНЕ ШКОЛЕ НЕГОСЛАВЦИ У ОКВИРУ ПРОЈЕКТА „ПУТУЈУЋА ЋИРИЛИЦА“ ПОСЕТИЛИ КРФ

Представници Основне школе Негославци су 2019. године склопили сарадњу са госпођом **Наташом Баштинац** из Удружења „Марко Поло“ из Бања Луке када је започео пројекат под називом „Очување и промоција ћириличног писма као културног наслеђа“, те је после прерастао у „Путујућу ћирилицу“. Реч је о међународном пројекту „Путујућа ћирилица“ чији је Основна школа Негославци вишегодишњи учесник, а почетак сарадње ове основне школе датира од 2014. године када се обележавала 100-годишњица од почетка Првог светског рата.

- До сада су ученици наше школе посетили Берн, били су у Русији у Кијеву, Минску, Петрограду и Москви, у Сремским Карловцима, Солуну, Темишвару, Бања Луци, а Негославци су имали част да буду домаћини 2015. и 2020. године. Ове године договорено је да се посети Крф, а он је изабран због обележавања 110. годишњице од искрцавања српске војске на Крф. Учесници пројекта су посетили и острво Видо и Плаву гробницу, где је ученик Филип Ркман испред спомен маузолеја прочитао ауторску песму „Тамо где цвета лимун жут“. Крф је одабран, осим због велике годишњице, као место великог страдања српског народа и симбол грчко-српског пријатељства и помоћи коју је грчки народ указао српском народу у отаџбинском рату 1914-1918. године - каже професорка српског језика **Милица Шарчевић Туњић**.

Циљ овог пројекта је промовисање

УЧЕНИЦИ ИЗ НЕГОСЛАВАЦА НАГРАЂЕНИ ОДЛАСКОМ НА КРФ

ћирилице, српског језика, историје, као и сарадња школа и удружења из Републике Србије, Републике Српске и Федерације Босне и Херцеговине, Швајцарске, Румуније, Црне Горе и Републике Хрватске. Ученици из Негославаца који су од 30. априла до 3. маја посетили Крф награђени су овим путовањем јер су током прошле и ове школске године учествовали на многим такмичењима, жупанијским и државним, као и литерарним конкурсима где су представили своју школу у најбољем могућем светлу. Били су то ученица шестог разреда **Теодора Симић**, ученик седмог разреда **Филип Ркман** и **Михајло Савић** који похађа осми разред. Према речима наше саговорнице, овакве и сличне награде ученике мотивишу за још већи труд и напредак.

- Мени је била довољна реченица једне ученица која је рекла: „Е, да сам се више трудила, ишла бих и ја.“ Ученици су пренели утиске са путовања својим пријатељима, па се надам да ће у наредној школској

години и други ученици уложити још више труда и да ће се прикључити пројекту - додала је професорка.

Током боравка на Крфу, ученици су посетили споменик Дринској дивизији, маузолеј-костурницу на острву Видо, као и Плаву гробницу. Обишли су и Српску кућу, а присуствовали су литургији у цркви Светог Спиридона. Ученици су са Крфа понели снажне утиске и искуство које ће дуго памтити. Кроз пројекат „Путујућа ћирилица“ имали су прилику да боље упознају српску историју, културу и значај очувања ћириличног писма и матерњег језика, а оваква путовања додатно подстичу младе да негују традицију, знање и заједништво.

Одлазак на Крф помогли су Заједничко веће општина Вуковар и Општина Негославци који су дали финансијску и логистичку подршку за реализацију овог пројекта.

Маја МИЛАНОВИЋ

ИСПРАВАК

У прошлом броју Извора у тексту о Првом државном такмичењу из српског језика на стр. 6, дошло је до ненамерне грешке у извештају о резултатима. У првој категорији такмичења ученика 4. разреда Основних школа по моделу А стоји да је прво место освојила Милица Ћеранић из ОШ Тења, а треба да стоји да прво место деле Милица Ћеранић из ОШ Тења и Лена Маширевић из ОШ Трпиња пошто су оствариле исти број бодова, односно обе по 47.

Дакле, прво место Милица Ћеранић и Лена Маширевић, а треће, како је и наведено, Јелена Алавања из ОШ Бобота

САЈАМ ЦВЕЋА У ДАЉ ПЛАНИНИ И ОВЕ ГОДИНЕ ОКУПИО ВЕЛИКИ БРОЈ ИЗЛАГАЧА, АЛИ И ПОСЕТИЛАЦА ИЗ ЦЕЛЕ СЛАВОНИЈЕ И БАРАЊЕ ПА И ОНИХ ИЗ СУСЕДНИХ ЗЕМАЉА

ОДРЖАН ДО САДА НАЈМАСОВНИЈИ САЈАМ ЦВЕЋА У ДАЉ ПЛАНИНИ

Туристичка организација Општине Ердут Сајам цвећа организовала је по 18. пут и сваки пут он је све масовнији и посећенији, поготово када послужи и лепо време. Овога пута окупио се рекордан број излагача.

- Ово је до сада најмасовнији сајам, окупали смо на овом месту преко 50 излагача. Сад нам овај простор изгледа и мали јер смо навикли да увек има пуно места, али и ово има неку своју чар и топлину. Некако смо ближе једни другима и влада права домаћинска атмосфера. Када смо кренули с организацијом сајма, ово је био један девастирани дом, затим уопште нисмо имали дом, а потом смо све то организовали под шатором. Најзад, сада смо у једном лепом здању и окружењу које је у пролеће најлепше. Са свих страна осете се мириси цвећа и заиста смо јако задовољни - каже представник општинске Туристичке организације Дарко Барјактаревић.

Под паролом "Дођи, види, пробај и уживај!" сајам је конципиран као спој продајног, изложбеног и забавног карактера, с нагласком на мађарску гастрономску

баштину. Централни део трга био је прекривен штандовима локалних цвећара и власника расадника. Посетиоци су могли да купе читав дијапазон разног цвећа, од оног за уређење балкона па све до ретких трајница и зачинског биља.

- Спадам у четврту генерацију цвећара у мојој породици, а ја се тиме бавим већ тридесетак година. Уз мало љубави и пуно труда бављење цвећем је и исплативо и одрживо. На овај сајам долазимо већ седам или осам година и најбитније нам је да нас послужи време, а ове године и јесте. Понуда нам је разноврсна, сада су актуелне све врсте летњег цвећа од балконског и вртног, преко ситног расада односно бегонија, кадифа, салвија, па мушкатла, петунија, сурфинија, далија, остеоспермум, до гербера, каранфила, сандовила и врбена којих имамо велик избор. Дакле у понуди имамо већи део летњег цвећа -

рекао је цвећар Дамир Голик из Осијека.

На сајму се не излаже само цвеће већ у понуди има и разних сувенира и других занимљивих ствари. Занатска радња "Макила" из Аљмаша бави се ласерским резањем и гравирањем, сублимацијом и 3Д принтом.

- На овом сајму учествујемо већ неколико година и сваки пут се одушевимо и организацијом и посетиоцима и прометом. Данас излажемо дрвене дашчице за резање са славонским мотивима, донели смо разне украсе, сувенире с локалном тематиком, 3Д принтане привеске, магнете и слично. На тржишту смо нешто више од годину дана и заиста смо задовољни како то све функционише. Израдили смо и нову радионицу. Налазимо се у центру Аљмаша и пуно радимо у локалу, сарађујемо са општинском Туристичком агенцијом и са осталим Туристичким заједницама. Имамо и великих наруџби тако да смо јако задовољни - прича власница радње Марина Колетар.

Сајам је кључна манифестација за промоцију Даљ планине као сеоске туристичке дестинације, а ту су аутентични домаћи производи оно што се највише цени. На штандовима је било заиста свега од домаћег меда и пчелињих производа, врхунских вина ердутског виногорја, традиционалних сувомеснатих производа и сирева до ручно израђених сувенира од дрвета и керамике. Наравно, неизоставан део манифестације је и понуда традиционалних јела попут фиша и чобанца, као и колача свих врста.

Славко БУБАЛО

РОДНА КУЋА НАУЧНИКА МИЛУТИНА МИЛАНКОВИЋА И ИСТОИМЕНИ КУЛТУРНО-НАУЧНИ ЦЕНТАР У ДАЉУ УСКОРО ЋЕ БИТИ БОГАТИЈА ЗА НОВИ МОДЕЛ ПЛАНЕТЕ

НАКОН ЗЕМЉЕ У ДАЉ СТИЖЕ И САТУРН

Приближавају се нови, 19. по реду Миланковићеви циклуси који ће бити одржани 23. маја, а из Даља стиже још једна лепа вест када је реч о опреми Миланковићевог планетаријума који ће ускоро бити богатији за модел планете Сатурн. Уз до сада постављене моделе Меркура, Венере, Земље и Марса, Даљ ће красити и модел ове, по свом изгледу, најзанимљивије и најатрактивније планете. У наставак пројекта изградње Миланковићевог планетаријума на подручју Даља укључио се и Предузетничко развојни центар Општине Ердут који је за потребе Културно-научног центра „Милутин Миланковић“ написао пројекат под називом „Од Дунава до звезда - Миланковићев пут и Сатурнов сјај“. Пројектни предлог израдила је **Бојана Орсић**.

- Пројекат је одобрен за финансирање и посебно нам је драго да смо и ми као институција могли да дамо свој допринос у писању пројектних предлога за Културно-научни центар „Милутин Миланковић“. У планетаријуму недостају још неке планете, али за Сатурн, с обзиром да је специфичан и једна велика планета, нам је било важно да дођемо до финансијских средстава. Сам циљ пројекта је да постављањем планетаријума у нашем месту на посебан начин дамо омаж Милутину Миланковићу. Ми у Предузетничком центру сматрамо да није исто поставити планетаријум у било ком другом месту а не учинити то у Даљу. Мислимо да је јако важно да га поставимо овде у Миланковићевом родном месту и због тога нам је овај пројекат још дражи и срећни смо што смо га управо ми писали и посебно што је одобрен за финансирање - рекла је тим поводом Бојана Орсић.

Директор КНЦ „Милутин Миланковић“ **Ђорђе Нешић** задовољан је сарадњом са даљским Предузетничко-развојним центром који сматра врло квалификованим за израду пројеката.

- ПОРЦ ради пројекте за целу нашу општину и за њена бројна удружења и са њим имамо веома добру сарадњу и надамо се да ће

и овај пројекат бити успешно имплементиран. Када је реч о Миланковићевом планетаријуму на реду је био Јупитер, али је испало тако да сада радимо Сатурн, а за Јупитер тражимо неку повољнију позицију. Сатурн ће бити дислоциран у односу на остале планете које ће бити у низу на шеталишту уз Дунав и биће постављен код старе школе изнад ушћа потока Јама у Дунав тако да га лако уоче они који долазе из правца Вуковара и Борова. Сатурнови прстенови биће промера четири метра тако да оне који пролазе кроз Даљ заинтригира и наведе на посету нашем Културно-научном центру. Модел ће бити велик и сјајан и свакако ће привлачити пажњу свих који туда буду пролазили - истиче Нешић.

Занимљиво је и то да ће у близини Миланковићеве куће, а у склопу истог пројекта бити постављена и интерактивна табла која ће говорити о животу творца теорије о настанку ледених доба.

- На тој интерактивној табли биће истакнуте четири тачке и то Беч, Будимпешта, Београд и Даљ. Свака од њих причаће причу о животу Милутина Миланковића, који је текао управо уз Дунав, Даљ и поменуте

градове. Укључене су и едукативне активности, које ће обухватити децу и младе, везане за планете и планетаријум. Јако је важно да млађе генерације и нараштаји као и млади истраживачи знају ко је Милутин Миланковић, где се родио, којој науци и којим истраживањима је посветио свој живот и своје дело - каже директорка ПОРЦ-а Бојана Орсић.

Планирано је да пројекат буде завршен до краја године, односно рок је до 31. децембра и сада следе уобичајене процедуре јавне набаве и избор најповољнијег извођача. Сам пројекат биће представљен на овогодишњим Миланковићевим циклусима 23. маја.

- Надамо се да ће нам Сатурн отворити пут према тзв. вањским планетама Сучевог система, односно према изради преосталих модела Јупитера, Урана и Нептуна - рекао је Ђорђе Нешић.

Пројекат, који није само културни, него је научни и географски и значајан је за комплету заједницу, вредан је 44.700 евра, а финансирају га Уред за људска права и права националних мањина и Српско народно веће.

С. БУБАЛО

ВУКОВАРСКЕ ПРИЧЕ 5

ВУКОВАРСКИ ФИЈАКЕРИ (2)

Пише: Славко БУБАЛО

Вуковарски фијакериста Паја Новаковић

Најстарији вуковарски фијакериста био је чика Паја Новаковић који је овим послом почео да се бави приликом изградње бивше Кудељаре још давне 1895. године.

Нису сви фијакеристи били баждарени ни када је у питању култура ни када је у питању количина пића које могу да попију. Сремске новине бележе проблеме са фијакеристом Митом Новаковићем који је из једног проблема улазио у други.

„Проти фијакеристи Мити Новаковић, поднешена је поново пријава ради тога, што је оставио фијакер са коњима на улици, а

он ушао у гостиони пио поплашили су се коњи и надали у бег, те су једва ухваћени у Јелачићевој улици.”(4)

Скоро да је прошло месец дана, а Мита је поново заглавио у затвору.

„Фијакериста Новаковић Мита, кажњен је опет са два дана затвора, без одгоде моћи, ради тога, што по погодби није извезао путника на жељезничку станицу.”(5)

Већ по ова два кратка новинска извештаја да се закључити да је фијакериста Мита био велики флегман и бећар који није много марио ни за прописе ни за своје муштерије и да му је кафана била најчешћа станица.

Склоност према пићу имао је и фијакериста Душан Стојишић који је због те своје љубави такође провео три дана у затвору. То се догодило када су у његов фијакер ушле две вуковарске госпође и док су му говориле куда да их одвезе приметиле да је пијан па су одмах скочиле са фијакера.

„То је приметио и рајонски редар, па је покушао да пијаног кочијаша пошаље да се испава. Но кочијаш уместо да послуша савет, напао је редара увредљивим речима. Због тога редар га је предвео на полицију и ставио у притвор, а Предстојништво градске полиције казнило га је са три дана затвора.”(6)

Када су се појавили фијакери које нису вукли коњи Вуковар се, судећи бар према писању *Сремских новина*, баш и није могао похвалити фијакерима са јачом коњском вучом.

„Све је то неки издрндани стареж заслужан Албахаријеве гараже. Прије неколико дана један фијакер једнопрег, возио је две даме са линијама данашњег модерног времена, за које би се могло кладити, да не важе обе више од 70 кгр., у Самостанску улицу. Низ до, фијакер се некако котрљао, али када је ушао у Самостанску улицу, машина је издисала све јаче и јаче, док на по пута није фијакер стао. Кочијаш је то испричао недостатком коњске снаге и умолио даме да сићу, па да пешице уз фијакер наставе до равнице. Путнице су то из самилости учиниле. И таквих фијакера у Вуковару има, али коме на понос?”(6) - питао се аутор текста из којег није јасно о каквом се то фијакеру ради, да ли о машини или о оном на коњску вучу. Јер ако је машина, зашто онда помиње фијакер једнопрег и кочијаша, а не возача.

Најстарији вуковарски фијакериста био је чика Паја Новаковић, који је као кочијаш почео да ради приликом изградње бивше Кудељаре још давне 1895. године. Нешто касније започео је и свој самостални рад купивши фијакер којим је даноноћно

Фијакер станица била је испред Хотела Гранд

превозио трговце и бирташе, варошког лекара, коцкаре и пијане госте из сватова.

„На малим релацијама биле су ниске тарифе, разумљиво, а мале релације користили су велетрговац вина, пива и ракије Лавослав Грос, лијечник др Голдштајн, градоначелник Мирко Штерл, незаборавни и популарни угоститељ Рудика Домбај и Јоцан Богић, власник цигљане Мавро Офнер (касније је имао свој властити фијакер типа „Штајерваген“). Сјећам се: од хотела „Лав-а“ до Лавослава Гроса (данас преко пута школе у Радићевој улици) могли сте се одвести за 3-4 динара.”(7) - писао је у *Вутексовим новинама* Ђорђе Ј. Дреновац.

Ни Пајо Новаковић није био без проблема. Наиме, Данило Ушаков, руски избеглица који је био кочијаш код Николе Радића, пријавио га је полицији да га је ударио и псовао, али се Новаковић бранио да је то учинио „зато што је Ушаков оставио коња и фијакер без надзора, па је коњ кренуо фијакером и ударио рудом у његов фијакер, те му нанео штету од 160 динара”.(8)

Сем Паје Новаковића Дреновац у свом тексту помиње још неколико имена, односно презимена вуковарских фијакериста као што су Годинар, Мориц, Цурман, Ковачевић, Никола и Душан Радић, Мајер, Клиновски, Сабо, Сава Новаковић, Мијо Сеидл и Бошњаковић звани Курјак, а после 1935. године долазе Младен Сремац и Никола Мартић.

Исте новине у марту 1971. године објавиле су и причу неименованог новинара (иако је по свему судећи и тај текст писао Ђорђе Дреновац) о последњем београдском фијакеристи старом Јоци Исајловићу, иначе рођеном Вуковарцу. На фијакеру је провео 28 година и стално је возио у Београду. Поменута забрана вожње запрега по београдским улицама 1958. године јако га је погодила и исте године се покупио и вратио у родни Вуковар. Купио је платокола и почео да фурманише, али ни то није потрајало јер се разболео, нешто од старости, а нешто од туге за својим фијакером.

„Ипак би ми било лакше да сам с канџијом у руци. Знате, моја велика слабост су коњи које волим исто колико и људе. Кад чујем топот коњских копита улицом, кроз мене прође нека језа, језа радости.” (8) - вајкао се вутексовом новинару чика Јоца.

Возио је чика Јоца многе знане и незнане личности - певаче, глумце, генерале па чак и принчеве, али жеља да за живота још једном седне у фијакер и њиме прође Београдом иако скромна никада му се више није остварила.

Нажалост, о вуковарским фијакерима и фијакеристима нема више података, али верујем да је и то мало што сам успео да пронађем довољно да подсети на дух старог Вуковара. Привредни развој и нове технологије заувек су у приче преселиле

многе занате па и коњске запреге односно фијакере. Време њихових светлуцавих фењера којима су разбијали помрчину вуковарских улица давно је прошло, али ипак још није и заувек заборављено.

Крај фељтона

Референце:

- (4) Сремске новине, (Вуковар), 5. фебруар 1932, 3.
- (5) Сремске новине, (Вуковар), 18. март 1932, 3.
- (6) *Кажњен ради пијанства и изгреда*, Сремске новине, (Вуковар), 7. април 1934, 3.
- (7) *Коњска снага наших фијакера*, Сремске новине, (Вуковар), 31. март 1934, 5.
- (8) *Туча међу фијакеристима*, Сремске новине, (Вуковар), 12. мај 1934, 3.
- (9) *Фијакери*, ВУТЕКС - информативни лист радне заједнице вуковарске текстилне индустрије, (Вуковар), 18. фебруар 1971, 4.
- (10) *Последњи фијакериста*, ВУТЕКС - информативни лист радне заједнице вуковарске текстилне индустрије, (Вуковар), 31. март 1971, 7.

Јова Исајловић
фото из *Вутексових новина*

ДАН ЗАЈЕДНИЧКОГ ВЕЋА ОПШТИНА ВУКОВАР

23. МАЈ 2026. ГОДИНЕ

Општина Трпиња

ПРОГРАМ ОБЕЛЕЖАВАЊА

ДАНА ЗАЈЕДНИЧКОГ ВЕЋА
ОПШТИНА ВУКОВАР

СУБОТА, 23. МАЈА 2026.

10.00

**Пријатељски турнир у малом
фудбалу**

Стадион ФК „Синђелић” Трпиња

14.00

**Свечана седница
Заједничког већа општина
Вуковар**

Уз позивницу

Дом културе Трпиња

20.00

Концерт групе Тап 011

Трпиња

ИМПРЕСУМ

ЛИСТ ЗАЈЕДНИЧКОГ ВЕЋА ОПШТИНА - ВУКОВАР
ИЗВОР

Број: 397

Бесплатно издање

ГОДИНА XX

Вуковар, 13. мај 2026.

Издавач:

Заједничко веће општина, Вуковар

За издавача:

Дејан Дракулић, председник ЗВО-а

Главни уредник:

Јадранка Јаћимовић

Редакција:

Вуковар:

Славко Бубало, Срђан Секулић, Маја Милановић,
Мирјана Цветковић;

Книн:

Васка Радуловић

Фотографија: Редакција

Графичка припрема:

Марко Кртинић

Штампа:

Глас Славоније д.д. Осиек
Улица Хрватске Републике 20

Адреса редакције:

Еугена Кватерника 1, Вуковар
Тел: 032/416-667
Факс: 032/422-755

Имејл: mediji@zvo.hr

Веб: www.zvo.hr

Излази сваких 14 дана

Тираж: 7000

Насловна страна: ДАН ПОБЕДЕ: СЕЋАЊЕ
КОЈЕ НЕ МОГУ ДА СРУШЕ

Лист суфинансирају:

Савет за националне мањине Владе
Републике Хрватске

ВЕЛИКАНИ СРПСКОГ СПОРТА (18)

ЗОРАН МОКА СЛАВНИЋ

У историји југословенске и српске кошарке име Зорана Моке Славнића једно је од најзначајнијих кошаркашких имена. Рођен је 26. октобра 1949. године у Београду, а кошаркашку каријеру започео је у млађим категоријама Црвене звезде 1963. и већ 1967. постао члан првог тима. Играо је на позицији плејмејкера и био је познат по својој креативности, интелигенцији у игри и изузетном лидерству на терену. Звездин дрес носио је све до 1977. и за то време одиграо 301 утакмицу и постигао више од 4000 поена.

Са Звездом је освојио две титуле шампиона Југославије, три национална купа и европски Куп победника купова 1974. године. Са својих 180 центиметара био је најнижи играч у екипи, али је у најважнијим утакмицама пружао најбоље партије. Посебно се памте његове игре у финалу Купа победника купова против Збројовке из Брна, као и у финалу Купа Југославије против Југопластике, када је проглашен за најбољег играча утакмице. Због свог оригиналног стила игре Шпанци су му дали епитет „ексцентричног генија”, а узречица „Све је то само игра” била је његов животни и спортски мото.

После успешних сезона у Звезди, каријеру је наставио у шпанском Хувентуду, с којим

је 1978. освојио титулу шампиона Шпаније. Наступао је за Шибенку, Партизан и италијанску Јувеказерту, у којој је и завршио играчку каријеру. Интересантно је да је био један од ретких играча који су успешно наступали и за Црвену звезду и за Партизан. Њему вечито ривалство ова два тима очигледно није представљало проблем.

Посебно место у његовој каријери имали су наступи у репрезентацији Југославије. Славнић је био члан генерације која је донела највеће успехе југословенској кошарци. На Европским првенствима с репрезентацијом је освојио три златне медаље и то 1973, 1975. и 1977. године, затим титулу светског шампиона 1978. у Манили и олимпијско злато 1980. у Москви. Током десет година био је главни организатор игре националног тима и одиграо је 179 утакмица уз 1465 постигнутих поена.

Један од најпознатијих тренутака његове репрезентативне каријере догодио се на Олимпијским играма 1976. у Монреалу. У драматичној утакмици против Италије, која је одлучивала о пласману у полуфинале, Славнић је у последњој секунди погодио шут са велике удаљености и одвео Југославију међу четири најбоље екипе турнира.

Након завршетка играчке каријере постао је тренер. Водио је бројне клубове, међу којима су Црвена звезда, Партизан, Југопластика, Малага и Хувентуд. Умео је да препозна и развије таленат младих играча. Под његовим вођством стасали су касније велики асови као што су Дражен Петровић, Александар Ђорђевић, Тони Кукоч и Дино Рађа.

Након осамостаљења Србије постао је њен први селектор, а иако је на Европском првенству исте године његов тим испао у првој фази такмичења, Славнић је у репрезентацију увео велики број младих играча који су касније постали носиоци игре националног тима. За свој допринос кошарци добио је бројна признања. ФИБА га је 1991. уврстила међу педесет најбољих кошаркаша свих времена, а 2013. постао је члан ФИБА Куће славних.

С.Б.

ДАН ЗВО
2026.

ТАТЛОМ

23.05. ТРПИЊА 20:00

УЛАЗ СЛОБОДАН

Програм је финансиран средствима Уреда за људска права и права националних мањина Владе Републике Хрватске.

Следећи 398. број Извора излази у среду 27. маја 2026.
Нову Хронику Славоније, Барање и западног Срема гледајте у петак 22. маја на РТРС плус у 17:50, у суботу 23. маја на РТС-сат у 12:30 и у понедељак 25. маја на РТВ 1 у 15:25.